

OECD Hírlevél – 2013. május

Tartalom

<i>Beköszöntő</i>	2
<i>Fontosabb várható események és kiadványok – 2013. május-június</i>	2
<i>Inkluzív növekedés szeminárium</i>	3
<i>OECD időközi gazdasági előrejelzés</i>	4
<i>A bérek 2012-es adóterhei az OECD-országokban</i>	5
<i>Tiszta Energia Fejlesztés Figyelő 2013</i>	6
<i>Nemzetközi különbségek néhány sebészeti beavatkozás gyakoriságában</i>	6
<i>A Nemzetközi Energia Ügynökség Partnerségi Programja</i>	7
<i>Várakozási idők kezelése az egészségügyben – mi ajánlható?</i>	7
<i>Oktatók a XXI. század számára</i>	8
<i>Szinergiák a jobb tanulásért</i>	8
<i>Állami vállalatok kereskedelemre és a politikára gyakorolt hatása</i>	9
<i>Kelet-európai és közép-ázsiai korrupcióellenes hálózatok – 2. kiadás</i>	9
<i>Gazdasági globalizáció – eredet és következmények</i>	10
<i>OECD Szuverén hitelfelvételi kilátások 2013</i>	10
<i>Válogatás friss, gazdasági témájú OECD-tanulmányokból</i>	11
<i>Zöld Növekedés Tudásplatform (GGKP)</i>	12
<i>OECD Irányelvek a szubjektív jólét méréséhez</i>	12
<i>Globális Fejlesztési Fórum</i>	13
<i>Fejlesztéstámogatási Bizottság magas-szintű ülése</i>	13
<i>Kereskedelmi költségek: Tanulságok</i>	13
<i>OECD-IMF kerekasztal: „Költségvetéspolitikai és Zöld Növekedés”</i>	14
<i>A fosszilis energiahordozók becsült költségvetési és adótámogatásainak OECD gyűjteménye - 2013</i>	14
<i>Az energiahasználat adóztatása – grafikus elemzés</i>	15
<i>Az értékláncok zöldítése</i>	15
<i>A magánszektor kezdeményezése a zöld növekedés mérésére</i>	15
<i>CleanGovBiz Integritás Fórum</i>	16
<i>Tudástár</i>	16

Beköszöntő

Dr. Cséfalvay Zoltán államtitkár,
Gabriela Ramos OECD-kabinetfőnök és
Dr. Mikola István nagykövet

Fotó: Michael Dean/OECD

2013 a paradigmaváltás éve lehet a válságra adott gazdaságpolitikai válaszok szempontjából, mivel a költségvetési helyzet rendezése mellett világszerte növekvő figyelmet kap a munkahelyteremtés, az egyenlőtlenségek kezelése, az intézményekbe vetett bizalom erősítése és a növekedés új forrásainak keresése. E témakörökről szól a május végén megrendezendő OECD Miniszteri Értekezlet is, melynek előkészítéséről és a 2014 elején megjelenő Magyarországról készítendő OECD-átvilágítás témáiról tartott egyeztetésen vett részt Dr. Cséfalvay Zoltán, az OECD Nemzeti Tanács elnöke április 19-én. A magyar delegáció a Szervezet magas-szintű képviselőivel tekintette át a legfontosabb aktuális témákat, melyek közül Magyarország kiemelt figyelmet fordít a válság kihívásaira válaszokat kereső NAEC-programra és a globalizáció szerepének jobb megértését segítő, illetve a növekedés új forrásait kutató kezdeményezésekre (GVC, TIVA, KBC). Megállapodás született arról, hogy a tervek szerint ezév őszén tartalmas szakmai rendezvényen mutatná be az OECD a témakör hazánk számára releváns eredményeit Budapesten. A fenti kérdéseket járta körbe az OECD Nemzeti Tanács áprilisi ülése is, valamint felhívta a résztvevők figyelmét az országtanulmány megvalósítása során a folyamatos információszolgáltatásra és hathatós együttműködésre.

Dr. Cséfalvay Zoltán

Államtitkár

az OECD Nemzeti Tanács elnöke

Dr. Mikola István

Nagykövet

Fontosabb várható események és kiadványok – 2013. május-június

Május

- május 14. „Középtávú olajpiaci jelentés” című kiadvány megjelenése
- május 16. „OECD Összegzés az agrár-környezeti jelzőszámokról” című kiadvány megjelenése
- május 21. „KKV-k és vállalkozások finanszírozása 2013” című kiadvány megjelenése
- május 21. „Zöld növekedés a fejlesztéstámogatás középpontjában” című kiadvány megjelenése
- május 22-24. A Nemzetközi Közlekedési Fórum miniszteri szintű értekezlete Lipcsében
- május 23. „Zöld növekedés a városokban” című kiadvány megjelenése
- május 24. „A kereskedelemfejlesztési célú segélyek szerepe” című kiadvány megjelenése
- május 28. „Összekapcsolt gazdaságok” című kiadvány megjelenése
- május 28. Az OECD TIVA adatbázis frissítésének és bővítésének bemutatója
- május 28. G20/OECD Magas-szintű kerekasztal: intézményi befektetők és hosszú távú befektetések
- május 28-30. OECD Hét: Fórum és Miniszteri Értekezlet
- május 29. Az „OECD Gazdasági Kilatások 2013/1” kiadvány és előrejelzések megjelenése
- május 31. „A Víz” című kiadvány megjelenése

Június

- június 3. Az OECD országtanulmánnyal kapcsolatos információgyűjtést indító kérdőívének megérkezése
- június 12. „A háztartások zöldítése: A 2011. évi felmérés áttekintése” című kiadvány megjelenése
- június 17-18. OECD Magas-szintű Parlamenti Szeminárium, Stockholm
- június 20. „Pénzügyi oktatás az iskolákban: Szakpolitikai iránymutatás, kihívások és esettanulmányok” című kiadvány megjelenése
- június 20. „Az állami vállalatok igazgatótanácsai: Körkép a nemzeti gyakorlatokról” kiadvány megjelenése
- június 24-28. Az országtanulmány keretében az OECD szakértők első, információgyűjtő látogatása
- június 25. „Oktatási Körkép 2013” című kiadvány megjelenése
- június 26-27. Felelős Vállalati Magatartás Globális Fórum

Inkluzív növekedés szeminárium

A nemzetközi közösségben egyre többet keresik a növekedés olyan módját, ami igazságosabban osztja el a „növekedés osztalékát”, és így csökkenti a gazdagok és szegények közötti különbséget. Az OECD, építve a növekedéssel és egyenlőtlenségekkel kapcsolatos munkájára, az inkluzív növekedés vízióját kívánja megalkotni és megvalósítani, amelyben a gazdasági fejlődés az életszínvonal emelkedését és az emberek életminőségének javulását eredményezi (pl. jó egészség, munkahely és képzettség, tiszta környezet, közösségi szféra).

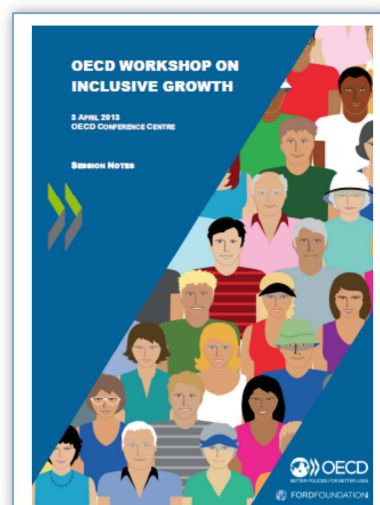
Az Inkluzív Növekedés kezdeményezést a Ford Alapítvány támogatásával elindító szeminárium elsősorban a koncepcionális keretek meghatározásával és a mérhetőség kérdéseivel foglalkozott, de a munka későbbi fázisa – köztük az ez év végén vagy a jövő év tavaszán megtartandó második szeminárium – a szakpolitikai lehetőségekre és döntési pontokra fókuszál majd. A kezdeményezés szorosan kötődik az OECD NAEC-programjához (Új válaszok a gazdaság kihívásaira) is. Az április elején tartott informális, a résztvevők aktív bevonását sikerrel megvalósító rendezvényen nemzetközi szakértők, döntéshozók, a gazdasági élet és a non-profit szervezetek képviselői vitatták meg az inkluzív növekedés koncepciójával kapcsolatos kérdéseket.

Az OECD jólét mérésével kapcsolatos munkájára építve az inkluzív növekedés szempontjából az alábbi dimenziókat tartották különösen relevánsnak: (1) jövedelem és vagyon, (2) foglalkoztatás, (3) képzettség és oktatás, (4) egészségi állapot, (5) társadalmi kapcsolatok és intézmények, (6) a környezet minősége. Noha a résztvevők többsége egyetértett a multidimenzionális megközelítés szükségességével, akadtak olyan vélemények is, miszerint ez a módszertani hiányosságok miatt még jó ideig nem lesz a gyakorlatban alkalmazható, és rövid távon már az is nagy előrelépést jelentene, ha a gazdaságpolitika fókuszában a GDP helyett a háztartások elkölthető jövedelme mediánjának maximalizálása állna. Többen érveltek amellett is, hogy kommunikációs szempontból elengedhetetlen egy jól megragadható egységes mérőszám, amit várhatóan nem lesznek képesek leváltani a több mutatóra építő eredményjelzők (scoreboard).

Az inkluzív növekedés szakpolitikai támogatásához nagyobb figyelmet kell fordítani az eszközök és különböző célok közötti interakciókra, szinergiákra, választási kényszerekre. Ezek ugyanakkor országoként is eltérőek lehetnek, mivel míg valahol a munkanélküli ellátások visszafogása megnöveli a jövedelmi különbségeket, máshol akár szükségesek is lehetnek a munkakeresési ösztönzők erősítéséhez. Vagy míg egyes országokban a munkaerő-piaci szabályzás liberalizálása hozzájárul a munkapiac dualitásának enyhítéséhez, máshol ugyanez a lépés anélkül növeli a jövedelmi különbségeket, hogy pozitív foglalkoztatási hatást fejtené ki. A szociálpolitikai eszköztár kulcsfontosságú az inkluzív növekedés erősítéséhez, különösen a kora-gyermekkori oktatás erősítése, a foglalkoztatáshoz kötött szociális juttatások és az idősek foglalkoztatásának támogatásával egybekötött nyugdíjreformok, illetve a társadalmi szolgáltatásokhoz való

hozzájutás erősítése általában. A humántőkébe való beruházás növelése egyszerre képes a növekedést és foglalkoztatottságot is javítani, így az oktatás minőségének és hosszának növelése, illetve az elérhetőség javítása fontos reformirányok, különösen a középfokú, illetve azt követő képzésszakaszokban. Vannak ugyanakkor olyan eszközök, amelyek bár egyértelműen javítják a növekedést, az egyenlőtlenséget emelő hatásuk miatt inkluzív növekedési szempontból már vegyes megítélésűek. Ilyenek a termékpiacon liberalizáció egyes formái, az FDI-ösztönző politikák, sőt bizonyos esetekben a versenyösztönzése is.

Az inkluzív növekedés eléréséhez ugyanakkor javítani kell az intézmények iránti bizalmat, a szakpolitikák közötti koordinációt és a kommunikációt is, ami az intézményrendszerek átalakítását, a folyamatok átláthatóbbá tételét, az érdekelték erőteljesebb bevonását igényli.

2013. április 3.

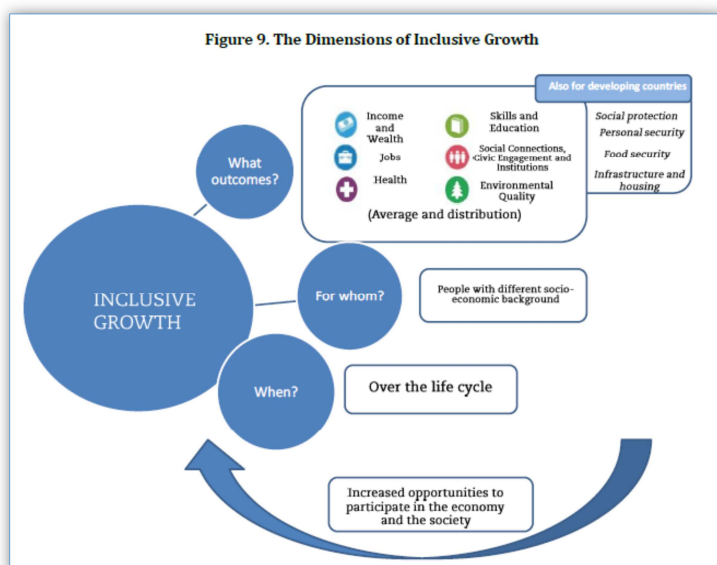
Kontakt: [Tóth Péter](#)

Média: [Youtube](#)

Napirend: [OECD.org](#)

Háttéranyag: [OECD.org](#)

Záró szekció videófelvétel: [OECD.org](#)

OECD időközi gazdasági előrejelzés

2013. március 28.

Kontakt: [Tóth Péter](#)

Honlap: [OECD.org](#)

Média: [YouTube](#); Adatok: [XLS](#)

Sajtóanyag: [OECD.org \(pdf\)](#)

Prezentáció: [Slideshare.net](#)

A Pier Carlo Padoan OECD főközgazdász által bemutatott időközi előrejelzés a G7 országai-
ra, valamint az euróövezet 3 legnagyobb gazdaságának átlagára készül és nem tekinthető
teljes frissítésnek, mivel korlátozottabb információra támaszkodik, és rövidebb időhori-
zonra szól. A legközelebbi, Magyarország adatainak előrejelzését is tartalmazó Economic
Outlook 2013. május 29-én, az OECD Miniszteri Értekezletének keretében jelenik meg.

A friss mutatók alapján, a globális folyamatokat meghatározó országokban az elmúlt év
végi lassulást követően ismét a gazdasági élénkülés jelei mutatkoznak. Az USA-ban és Ja-
pánban, valamint a nagy fejlődő országokban – kiemelten Kínában – kifejezetten biztatóak

az 2013 első felére vonatkozó kilátások. Eközben, noha az előző év végéhez képest az európai adatok is kedvezőbben
alakulnak, a kilábalás itt várhatóan lassabban következik csak be. Kiemelendő ugyanakkor, hogy az OECD Németor-
szágban érdemi növekedéssel számol, így az európai adatokat a továbbra is recesszióban maradó francia és olasz mu-
tatók rontják le.

Bár az előrejelzést övező kockázatok továbbra sem elhanyagolhatóak, a szélsőségesen negatív scenáriók valószínűsége
csökkent és ez, a számos országban rendkívül laza monetáris politika teremtette likviditással együtt eredményezte
a közelmúlt pénzügyi piaci szárnyalását. Ugyanakkor, mivel a fundamentális folyamatok a pénzügyi piacok optimizmu-
sát egyelőre nem támasztják alá, és arra sem mutatnak jelek, hogy a pénzügyi eszközök értékének emelkedése együtt
járna a reálgazdasági kereslet élénkülésével, fennáll a veszélye, hogy a pénzügyi piaci folyamatok ismét elszakadnak a
reálgazdaságiaktól, felvetve az eszközár-buborékok kialakulásának lehetőségét, különösen a vállalati kötvénypiacokon.

Emellett, az üzleti és fogyasztói bizalom erősödésére is csak szórványos jelek mutatnak – a gyenge munkaerő-piaci
helyzettel összefüggésben Európában pedig még azok sem –, így egyelőre nem beszélhetünk önfenntartó kilábalásról,
azaz továbbra is szükség van a rendelkezésre álló gazdaságpolitikai eszközök alkalmazására. Az OECD ajánlása szerint
az országoknak folytatniuk kell a költségvetési pozíciók kiigazítását, de engedni kell az automatikus stabilizátorok mű-
ködését, így a költségvetési konszolidációnak a strukturális mutatók javítására kell irányulnia és, – a piaci megítélés
megőrzése mellett – kevesebb figyelmet kell fordítani a nominális hiányszámra. Az infláció alacsony volta szélesebb
mozgásteret biztosít a monetáris politika számára, így ennek eszköztárát indokolt és javasolt alkalmazni, de tekintettel
kell lenni az egyes országok sajátosságaira és a jelentős likviditásnak a pénzügyi piacokra gyakorolt hatásaira. Ezért az
OECD szerint az USA esetében a közeljövőben meg kell kezdeni a mennyiségi lazítás (QE) eszközeinek visszavonását,
miközben Európában további lazításnak és kamatcsökkentésnek is helye lehet. A gazdaságpolitikai eszközök mellett
továbbra is kiemelt a növekedésélénkítő, versenyképességet javító, illetve a globális egyensúlytalanságokat mérsékelő
strukturális politikák jelentősége: az adórendszer torzításainak mérséklése, az adóalap szélesítése, a termék-, szolgál-
tatás- és munkaerő-piaci szabályok és korlátok enyhítése, valamint az aktív munkapiaci programok erősítése a beruhá-
zások, illetve a munkaerő-piaci aktivitás élénkítése érdekében.

Újságírói kérdésre Padoan a ciprusi helyzet kapcsán elmondta, hogy az OECD megítélése szerint a kezdeti kommuniká-
ciós hibákat leszámítva megfelelő döntés született, mivel a bankválságot bankválságként kezelték, és nem transzfor-
málták költségvetési válsággá. Fontos és erős üzenetnek tartja azt a tényt, hogy a 100 ezer euró alatti betétek bizton-
ságát szavatolták. Véleménye szerint a ciprusi helyzet önmagában nem növelte az európai kilábalással kapcsolatos
kockázatokat, illetve nem rontotta az európai bankszektor stabilitásával kapcsolatos megítélést sem, de rávilágított
annak fontosságára, hogy minél előbb működésbe kell lépnie a hárompilléres (közös felügyelet, felszá-
molási eljárások és betét-
garancia) európai bankuni-
ónak, melynek munkálatai
nem haladnak megfelelő
sebességgel, pedig ez len-
ne a bankszektoralap-
csolatos betéti és piaci
bizalom erősítésének leg-
fontosabb eszköze.

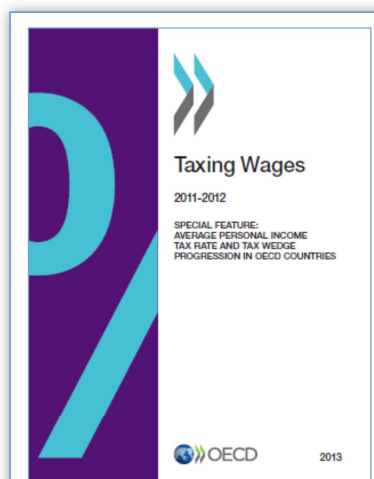
GDP növekedés %-ban					
Évesített negyedév/ negyedéves adatok					
	2012. II. né.	2012. III. né.	2012. IV. né.	OECD-előrejelzés	
				2013. I. né.	2013. II. né.
USA	1,3	3,1	0,1	3,5	2,0
Japán	-0,9	-3,7	0,2	3,2	2,2
Euro 3 (GER, FRA, ITA)	-0,4	0,4	-2,3	0,4	1,0
Németország	1,1	0,9	-2,3	2,3	2,6
Franciaország	-0,4	0,7	-1,2	-0,6	0,5
Olaszország	-3,0	-0,8	-3,7	-1,6	-1,0
Egyesült Királyság	-1,5	3,8	-1,2	0,5	1,4
Kanada	1,9	0,7	0,6	1,1	1,9
G7	0,4	1,4	-0,5	2,4	1,8

A bérek 2012-es adóterhei az OECD-országokban

Az OECD évente megjelenő, a bérek adóterheit bemutató kiadványsorozatának (Taxing Wages) idei kiadásában közölt adatok szerint, az egyedülálló, gyermektelen munkavállaló esetében a munka adó- és járulékterhei 2012-ben a 34 OECD-tagállam átlagában a teljes munkaerőköltség 35,6%-át tették ki, ami minimális emelkedés az előző évhez viszonyítva. 19 országban regisztrálták a bérterhek emelkedését – a legnagyobb mértékben Hollandiában, Lengyelországban és Szlovákiában –, ami leginkább a munkáltatói járulékok területét érintette, de 13 országban emelkedett a jövedelemadó is.

Magyarország azon 14 tagállam közé tartozik, ahol az adóterhek 2012-ben csökkentek az előző évihez képest, még ha a változás mindössze -0,06%-pontot tesz is ki, hiszen a jövedelemadó mérséklését nagyrészt ellensúlyozta a munkavállalói járulékok emelése. A 49,4%-os magyar adóék még így is a negyedik legmagasabb az OECD-övezeten belül – csupán Belgiumban, Franciaországban és Németországban magasabbak a bérterhek –, és jelentősen meghaladja, az egyébként szintén az OECD-átlag feletti adóékkal bíró térségi versenytársaink mutatóit. A 2010-es évvel összevetve – Mexikó után – hazánkban emelkedett leginkább az átlagbér adóéke, részben a munkavállalói járulékok, részben az adójóváírás fokozatos kivezetése következtében. (A mutató a mindenkor átlagbérré vetülő terheket jelzi, így a béremeléssel történő kompenzáció nem jelenik meg benne.) Ugyanakkor 2000 óta több mint 5%-pontot csökkent a hazai bérterhek mértéke, ami jóval meghaladja az OECD-övezetben regisztrált mindössze 1%-pontos mérséklést, így, noha még mindig magasak, a hazai bérterhek fokozatosan közelednek az OECD-átlaghoz.

Az egykeresős, kétgyermekes család esetében számolt mutató ugyanakkor sokkal kedvezőbb képet takar. Bár a hazai 33,6%-os adóék még mindig magasabb, mint a 26,1%-os OECD-átlag, a magyar adóék csupán a 11. legmagasabb. Mexikó és Chile kivételével valamennyi OECD-országban kedvezőbb a családok adózása és Magyarország azok közé tartozik,

2013. május 10.

Kontakt: [Tóth Péter](#)

Kiadvány: [OECD iLibrary](#)

Interaktív ábra: [OECDwash.org](#)

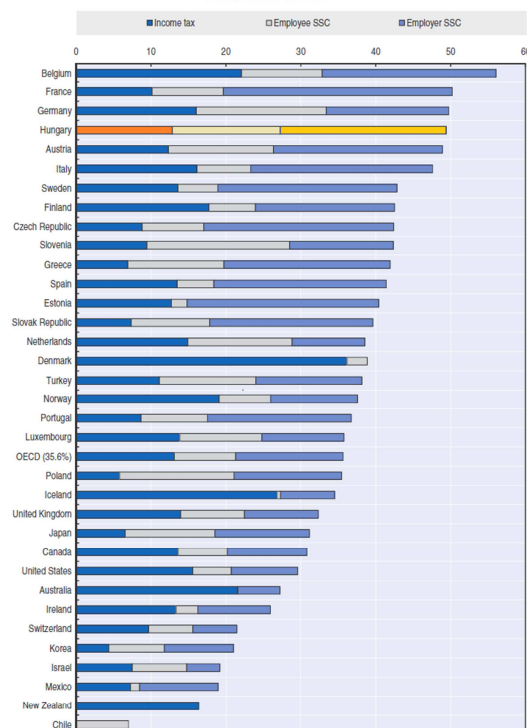
Kiegészítő tanulmány: [OECD iLibrary](#)

Adóteher mutatók (.xlsx):

[Változás 2012-2010,](#)

[Családtípusok szerint](#)

Figure 0.1. Income tax plus employees' and employers' social security contributions, 2012
As a % of labour costs^{1, 2}

1. Single individual without children at the income level of the average worker.

2. Includes payroll taxes where applicable.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932783648>

vezőbb a családok adózása és Magyarország azok közé tartozik, ahol a kedvezmény mértéke kifejezetten magas. 2000 és 2012 között az egykeresős, kétgyermekes család adóéke 10,3%-pontos csökkenést Magyarországon (az OECD változás 1,6%-pont) és ennek legnagyobb része az utóbbi néhány évben valósult meg.

A kötetben egy, a munkát terhelő jövedelemadó, illetve valamennyi közteher progresszivitását az átlagbér 50-200% között vizsgáló tanulmány is helyet kapott. Ennek, 2011-ben érvényes szabályozáson alapuló eredményei szerint, a vizsgált sávban a 34 OECD-ország adórendszerei jellemzően a teljes tartományban progresszívek. Ugyanakkor, a legtöbb esetben az adóteher növekedésének üteme a jövedelem emelkedésével párhuzamosan lassul és a legerősebb progresszió az alacsonyabb jövedelmi szinteken érvényesül. Egyes országokban – főként a járulékpiafok miatt – előfordul, hogy a magasabb jövedelmi kategóriákban a teljes adóék regresszívvé válik, de általánosan e mutató kapcsán is a progresszió a jellemző, sőt a gyermekes családoknál, illetve az alacsonyabb jövedelmi szinteken (a célzott gyermektámogatások, illetve járulékkedvezmények miatt) a meredeksége még a jövedelemadót is meghaladhatja. Magyarország vonatkozásában kiemelhető, hogy a hazai jövedelemadó progresszivitása szinte teljes egészében az adójóváírás kivezetéséhez volt köthető a vizsgált jövedelmi szinteken és az átlagkereset 120%-a felett arányossá vált a rendszer. Így a magyar adórendszer progresszivitása alacsonyabb volt, mint az OECD-országok átlaga, de néhány országét így is meghaladta.

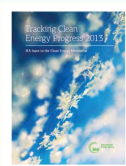
Tiszta Energia Fejlesztés Figyelő 2013

2013. április 17.

Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)

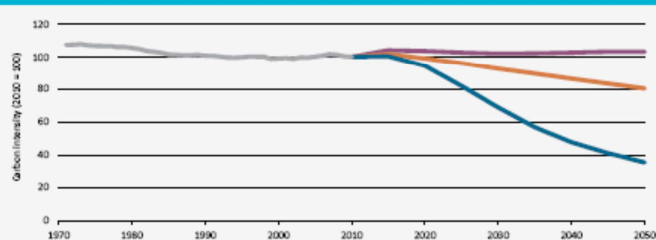
Kiadvány: [IEA.org](#)

További információk: [IEA.org](#)

A Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) a 2013. április 14-én Új Delhiben tartott Tiszta Energia Miniszteri Konferencián mutatta be a Tiszta Energia Fejlesztés Figyelő 2013 kiadványát, melyben helyzetképet mutat a tiszta energia jövő eléréséről. A kiadvány egyik fő üzenete, hogy a globális energiaellátás az elmúlt évben jelentős növekedést mutatott a fosszilis tüzelőanyag felhasználás terén. A szén továbbra is a legrohamosabban növekvő forrás a villamosenergia termelés esetében. Ez az egyik fő oka annak, hogy habár 1990 óta jelentős mértékben elterjedtek a megújuló energiaforrások, és az energiahatékonyság hiába növekedett rohamosan, a globális széndioxid kibocsátás mértéke mégis csak kevesebb mint 1%-al csökkent. Bár megjelentek „tisztább” szénfelhasználási technológiák is, a 2011-ben épített szénművek több mint fele nem használja ezeket az új megoldásokat. A növekedés legnagyobb mértéke a fejlődő országokból származik, de nem elhanyagolható az a tény sem, hogy Európa láthatóan ismét a szénenergia felé fordult, mivel ez a jelenlegi legolcsóbb energiaforrás a kontinensen. Az IEA bevezette az Energia Szektor Széndioxid Intenzitás Indexet (ESCI), mely az egységnyi energiatermelés CO₂ kibocsátását méri. Az index rámutat, hogy az 1970 óta megjelent új technológiák csak tompították a kibocsátás mértékét, azaz hatásuk minimálisnak mondható. Az 1970 és 1990 közötti időszakban látható kisebb csökkenés leginkább az olajválság miatti energiaforrás diverzifikálásnak köszönhető, mivel ez a tendencia 1990 után már nem folytatódott. Az IEA meglátása szerint a közlekedési szektorban egyes korábbi trendek átalakulása kifejezetten nagy lehetőséget kínál a tisztább energiapályára való átállásra. A hibrid és villamosenergia meghajtású személygépkocsik gyors térnyerése jó irányba való elmozdulást mutat. 2012-re a hibrid autók éves eladása elérte az 1,2 milliót, a villanyautók eladása pedig már túllépte a 100,000 egység/év értéket. Tekintettel az éves növekedési arányokra, mindkét technológia esetében a legmerészebb tiszta energia szcenárió (2°C szcenárió) 2020. évi céladatai elérhetőnek tűnnek. Ha mindehhez figyelembe vesszük a bio-üzemanyagot használó és az alacsonyabb fogyasztású, energiahatékonyabb gépkocsik szintén jelentős térhódítását, elmondható, hogy az egyik legnagyobb mértékű kibocsátást eredményező szektorban a trendek kifejezetten kedvezően alakulnak.

Figure 1.1 The Energy Sector Carbon Intensity Index (ESCI)

Sources: IEA 2012a, IEA 2012b. Note: the ETP scenarios (2DS, 4DS and 6DS) are defined in Box 1.2. Figures and data that appear in this report can be downloaded from www.iea.org/etp/tracking.

Nemzetközi különbségek néhány sebészeti beavatkozás gyakoriságában

2013. március 25.

Kontakt: [Tóth Péter](#)

Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

A szerzők öt sebészeti beavatkozás (császármetszés, méheltávolítás, prosztataeltávolítás, csípőprotézis, fémregnyűlvány eltávolítása) rendelkezésre álló OECD-adatsorait tekintették át. Megállapításuk szerint a legtöbb beavatkozás esetében jelentős eltérések mutatkoznak azok gyakoriságában, de a trendek alakulása legtöbbször igen hasonló általánosságban, illetve nemekre vagy korcsoportokra lebontva is. A császármetszések száma az elmúlt két évtizedben 75%-kal emelkedve elérte az összes élvessző negyedét, de a szélső értékek között 2,4-szeres a különbség. A csípőprotézisek gyakorisága is erős emelkedést mutatott 2000-hez képest, különösen a nők esetében. Portugáliában 50 eset jut 100 ezer főre, míg Svájcban 167. A prosztataeltávolítások száma alig változott 20 év alatt, de míg Írországból vagy Portugáliából a sztenderdizált gyakoriság csak 60 eset 100 ezer főre, addig Svájcban ez a mutató 205. Ezzel szemben a méheltávolítások száma érdemben visszaesett a vizsgált országok mindegyikében, de Észak-Amerikában így háromszor gyakoribb, mint Spanyolországban vagy Írországból. Ugyancsak csökkent a fémregnyűlvány eltávolítások száma és bár a korosztály-alapú eloszlás igen hasonló az egyes országokban, egy 15-19 év közötti német nő 4,7-szer nagyobb eséllyel esik át ilyen beavatkozáson, mint egy hasonló korú amerikai. A különbségek okainak megértéséhez részletesen elemezni kell a betegségek előfordulási gyakoriságait, az egyéni preferenciák eltéréseit, az egészségügyi rendszerek felépítéséből fakadó ösztönzőket és a beavatkozások és az eredmények kapcsolatát. A jelenleg rendelkezésre álló adatok nem elegendőek a kérdés eldöntéséhez, sőt, még ahhoz sem, hogy megállapítható legyen egy-egy beavatkozás gyakoriságának „helyes” szintje. Az áttekintés eredményei pusztán azt illusztrálják, hogy érdemes lehet a kérdést alaposabb vizsgálat alá venni. Magyarország a vizsgálatból a hiányos vagy nem elérhető adatok miatt az összehasonlításból kimaradt.

A Nemzetközi Energia Ügynökség Partnerségi Programja

A Reuters hírügynökség 2013. április 4-én névtelen forrásra hivatkozva jelentetett meg cikket, melynek címe arra utalt, hogy a Nemzetközi Energia Ügynökség (IEA) bevonja Kínát energiasztratégiai megbeszéléseibe. A cikk taglalta, hogy a névtelen forrás szerint az IEA olajpiaci elemzései az utóbbi időben megkérdőjelezhetővé váltak, mivel a globális olajigény növekedés jelentős részét mára már nem a Szervezet tagországai generálják, hanem a fejlődő gazdaságok. A Reuters a kérdésben megszólította Maria van der Hoeven IEA főigazgatót is, aki elmondta, hogy nincsen új megközelítésről szó. Az IEA a korábbi, sajtóban is gyakran szereplő partnerségi programját folytatja habár neve az eddig használt „Partnership” kifejezés helyett az „Association” fordulatra változott. A cikk megjelenését követően a főigazgatóval interjút készített a Financial Times. Az interjúban a főigazgató kiemelte, hogy a világ energiatérképének változásaira dinamikusnak kell, hogy reagáljon az IEA. Hangsúlyozta, hogy jelenleg hét országgal (Brazília, India, Oroszország, Kína, Dél-Afrika, Mexikó és Indonézia) kezdtek tárgyalásokat a Reuters cikkben említett program keretein belül. Nyomatékosította, hogy a tárgyalások még kezdeti fázisban vannak, és nem lehet messzemenő következtetéseket levonni arra vonatkozóan, hogy mennyire sikerül megszólítani a kulcsfontosságú fejlődő országokat. Jelenleg a partnerországok érdeklődését kívánják felmérni, és ezt követően még az IEA tagságnak is döntést kell hoznia az együttműködés részleteiről. E folyamat pedig a partnerek érdeklődésétől és az együttműködés komplexitásától függően több hónapig, vagy akár több évig is eltarthat. Az OECD-t alkotó fejlett országok 1974-ben – az első olajárrobbanást követően – alapították az IEA-t, azzal a céllal, hogy a legnagyobb energiafogyasztó országok egységes fellépését, ennek intézményi keretét biztosítsa az olajválság idején. Az IEA az OECD autonóm energetikai szervezete, tanácsadó ügynöksége. Magyarország 1997 óta teljes jogú tag, elsőként a volt szocialista országok közül. Az IEA eredeti feladatköre mára kibővült, a Szervezet vállalja a globális energetikai kihívások kezelését, élharcos az alacsony széndioxid kibocsátású energia technológiák elterjedésének széleskörű támogatásában. Az olaj mellett külön kezeli a globálisan elterjedt további fő energiaforrásokat, a gázt és a megújuló-forrásokat. Az IEA továbbra is meghatározó szerepet vállal a világ olajellátásának biztosításában, melynek gyakorlati igazolása az 1991-es Öbölháború vagy a 2005. évi Katrina hurrikán okozta ellátási zavar kezelése. Ez utóbbi esetben az IEA Titkársága és a tagországok – közöttük Magyarország – összehangolt olajkészlet-felszabadítást is végeztek.

2013. április 4.

Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)

Elérhetőség: [Reuters](#)

Várakozási idők kezelése az egészségügyben – mi ajánlható?

Az elmúlt évtizedben számos ország vezetett be az elektív sebészeti beavatkozásokhoz kapcsolódó várakozási időt csökkenteni hivatott intézkedéseket. A válság nyomán csökkenő egészségügyi források ismét a várakozási idők növelését eredményezhetik, ezért újult érdeklődés mutatkozhat ezek kezelési lehetőségei iránt. A most megjelent könyv a várólisták hossza terén megjelenő nemzetközi különbségek bemutatása és megértése mellett áttekinti az egyes országok által alkalmazott megközelítések tapasztalatait. A kiadvány 13 olyan ország esettanulmányát vizsgálja, melynek várólistákkal kapcsolatos intézkedéseit a 2000-es évek elejétől nyomon követi a Szervezet. Általános tapasztalat, hogy a várólisták ott hosszúak, ahol általános az egészségbiztosítás, alacsony vagy nincs egyéni hozzájárulás (co-payment) és gyenge a kapacitáskorlát. Ezzel szemben az ellátást nyújtók közötti szabad választás lehetősége általában rövidebb várólistákat eredményez – bár nem feltétlenül szükséges annak eléréséhez. Az ellátási idővel kapcsolatos garanciák általában hatásosak, ha betartatásuk hatékony (akár az előírt időket be nem tartó ellátók szankcionálásával, akár a szabad választás lehetősége miatt kialakuló versenyhelyzet következtében) – a portugál modellt külön is kiemelték a szerzők. A kapacitás bővítését célzó vagy a tevékenységfinanszírozásra alapozó intézkedések önmagukban általában nem sikeresek a várólisták csökkentésében, bár az utóbbi megközelítés a szolgáltatói verseny lehetővé tételével együtt már hatékonyabb lehet, igaz, gyakran az összkiadások növekedését eredményezi ez a kombináció. A kereslet mérséklését célzó lépések közül a magánbiztosítások ösztönzése általában nem tudta érdemben csökkenteni a közellátás iránti keresletet és várólistákat, míg a beavatkozások prioritizálására építő megközelítés, bár ígéretesnek tűnik az ausztrál és új-zélandi példa alapján, gyakorlati alkalmazhatósága a szükségletek és a beavatkozások eredményességének megbízható mérésétől függ.

2013. február 4.

Kontakt: [Tóth Péter](#)

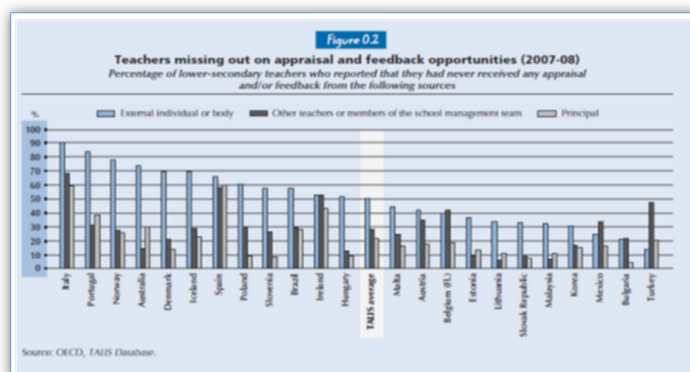
Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

2013. április 15.

Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)Kiadvány: [OECD iLibrary](#)

Oktatók a XXI. század számára

A tanári pálya esetében is igaz, hogy az elmúlt évtizedekben a munkavállalók és munkáltatók többségét elősegítő humánpolitikai vívmányokat és reformokat nem megfelelő formában alkalmazták. A pedagógusi pályát sok országban olyan speciálisan kezelik, mely nem illik bele teljesen a jelen munkaerő-piaci környezetébe. Egyes országokban idegenkednek a tanári értékelésektől, illetve megkérdőjelezzik annak hasznosságát, holott bármely más munkaerő-piaci környezetben alapvető elvárás a munkaerő folyamatos értékelése. Ezért is indította el 2008-ban az OECD az Oktatási és Tanulási Nemzetközi Felmérést (Teaching and Learning International Survey, TALIS), melyben Magyarország is aktívan részt vett. A TALIS egy nemzetközileg összehasonlítható tanári értékelési rendszert vezetett be, mely arra is kitér, hogy mennyire részesülnek a tanárok teljesítményértékelésben, valamint ebből kifolyólag elismerésben. A legtöbb országban az oktatásban résztvevő külső személyeket vagy testületek többségét nem értékelik, de egyes országok esetében (pl. Olaszország, Spanyolország, Írország) az iskolai kar tagjainak több mint fele is hasonlóan válaszolt. Ez azért is jelent problémát, mert az értékelés hiánya általában a további képzés hiányát is jelenti. A kiadvány azt is vizsgálja, hogy az értékelés és annak hiánya milyen hatással van a professzionális fejlődésre. Míg az értékelés megléte sok esetben (köztük Magyarországon is) csak egyik feltétele volt a fejlődésnek (szükséges volt még a megfelelő iskolai szabályozási és gyakorlati rendszer/környezet is), annak hiánya rámutatott, hogy nem állnak rendelkezésre megfelelő eszközök a szakmai hiányosságok kezelésére, következetes karrier előrelépési lehetőségek biztosítására. A kiadvány külön mutatja be a legjobb gyakorlatokat az értékelési rendszerek szabályozásában, folyamataik kialakításában, a szükséges kapacitások biztosításához, valamint az eredmények felhasználásához.

Szinergiák a jobb tanuláért

Mára elfogadott tény, hogy az oktatás minőségének és hatékonyságának fenntartásához és javításához elengedhetetlen a diákok, tanárok, iskolai adminisztrátorok teljesítményének és tevékenységének folyamatos felmérése. Az eredmények ismerete segít rámutatni a gyenge pontokra. A kiadvány az eredmények felhasználására mutat legjobb gyakorlatokat, megközelítéseket és szabályozási javaslatokat. A felmérések

egyre szélesebb körűek és egyre diverzifikáltabbak. Bár a folyamat kezdetekben a diákok teljesítményének felmérésére irányult csak, mára olyan elemek, mint a pedagógusok elismerési rendszerének, képzési rendszerének értékelése, egyes esetekben teljes iskolák működésének külsős bevonásával történő vizsgálata jelentősen megnövelte a rendelkezésre álló adatok halmazát. Az indikátorok ismerete egyre fontosabbá válik, különösen a jelen szűkebb költségvetési környezetben. Míg arányaiban az OECD országokban az oktatásra költött összegek stagnáltak, ez valójában a csökkentett állami kiadások ismeretében forrás csökkenést jelent. Az indikátorok elengedhetetlenek a forrást igénylő területek meghatározásához. Mindemellett az egyre globalizáltabb oktatási- és munkaerőpiac nemzetközileg összehasonlítható indikátorok meglétét teszi szükségessé. A kiadvány külön vizsgálja, hogy a felmérések eredményeit hogyan, milyen módon alkalmazzák az egyes tagállamok. Láthatóan sokféle felhasználási mód alakult ki az OECD országaiban. Egyes esetekben az eredmények segítenek meghatározni azt az alap tudást, mely elvárassá válik az egyes oktatási szinteken. Máshol az oktatási rendszer „vizsgájaként” tekintenek az egyes indikátorokra, melyek így a szabályozási, finanszírozási kérdések alapját adják. Sok esetben az eredményeket nyilvánosságra hozzák, és teljesítmény ösztönzőként alkalmazzák. A kiadvány a felhasználási módokat kapcsán a következőkre hívja fel a figyelmet. (1) Érdemes a tantermi gyakorlatok javítására fókuszálni. (2) Törekedni kell az eredmények torzulásmentességére. (3) A diákoknak kell a közép-pontban maradniuk. (4) A felmérés és vizsgálatok esetében minden oktatási szintnek megfelelő kapacitást kell biztosítani. (5) Az indikátorok nagyobb területek általános eredményeit mutatják, azonban a rendszer figyelembe kell, hogy vegye a lokális szükségleteket. (6) Törekedni kell a konszenzusra. A konszenzusra való törekvés fontosságát az OECD külön hangsúlyozza. Az oktatási rendszer csak akkor működhet megfelelően, ha a szabályozási, pedagógusi és adminisztratív oldal egyetért annak működésével kapcsolatosan. Az egyoldalúan bevezetett változások nagyobb károkat okozhatnak hosszú távon, mint az a kevés előny melyet rövid és/vagy közép-távon elérni kívántak vele.

Állami vállalatok kereskedelemre és politikára gyakorolt hatása

A korábban hagyományosan a hazai piacot ellátó állami vállalatok egyre erőteljesebben versenyeznek privát cégekkel a globális piacon. Három alapvető kérdés következik ebből a nemzetközi kereskedelem viszonylatában: (1) milyen mértéket képvisel az állami tulajdon a globális gazdaság szintjén; (2) a kormányok által az állami vállalatoknak juttatott előnyök mely típusai ütköznek a diszkriminációmentes kereskedelem alapelveibe; (3) mely politikák és gyakorlatok támogatják a piaci szereplők közötti tényleges versenyt? A világ 2000 legnagyobb vállalata közül 204 van többségi állami tulajdonban, ezek a világszintű GNI 6%-át termelik. Noha a legtöbb állami vállalat főként a hazai piacon non-profit tevékenységet is végez, a közfeladatot kiegyensúlyozó szubvenciók túlzott mértékéből eredő, privát vállalatokkal szembeni versenyelőny az állami vállalatok határon átnyúló tevékenysége révén a nemzetközi piacon is jelentkezik. Az állami vállalatok számottevő aránya nagyrészt a feltörekvő gazdaságok nemzetközi térnyerésének köszönhető, mivel ezen országokban meghatározó a termelő ágazatban az állami cégek jelenléte: a 10 legnagyobb kínai vállalat 96%-a van állami kézben, az Egyesült Arab Emírségek és Oroszország esetében ez az arány 88 illetve 81%, Indonézia, Malajzia, Szaúd-Arábia, India és Brazília rendelkezik még 50% vagy afeletti mutatóval. Ezen vállalatok jellemzően a nemzetközi kereskedelem szempontjából jelentős, a gépjárműgyártástól a pénzügyi szolgáltatási szektorig számos területen tevékenykednek. Az állami vállalatoknak nyújtott előnyök így a világpiacon is torzulást eredményeznek. Viszonylag új jelenség az állami vállalatok határon átnyúló, 2008 óta határozottan növekvő befektetési tevékenysége, amely a feltörekvő gazdaságok nemzetközi piac felé fordulását illusztrálja, eddig jellemzően az energia, bányászat és fémipari szektorok tekintetében. A nemzetközi szintű dokumentumok nem tesznek különbséget a vállalatok tulajdoni szerkezetét illetően, vagy nem kellően átfogóak. Noha volt példa arra, hogy az állami vállalatokat versenytársaik megtámadták a számukra juttatott állami támogatás miatt, az állami hatóságok ezt sok esetben elutasították. Ez árulkodik arról, hogy a létező szabályozási keret nem feltétlenül alkalmas a helyzetből adódó problémák kezelésére, tekintettel arra, hogy azt korábban, az állami vállalatok túlnyomórészt belföldi tevékenységét szem előtt tartva alkották meg. Az állami vállalatok nemzetközi piacokra gyakorolt hatásainak jobb megismerése érdekében további kutatás szükséges a kormányok megfelelő, a befogadó és tulajdonos államok számára egyaránt kedvező lépéseinek kialakításához, és annak felméréséhez, hogy szükség van-e további szabályalkotásra, illetve ha igen, mi ennek a legkonstruktívabb módja.

2013. április 24.

Kontakt: [Pálos Gabriella](#)

Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

Kelet-európai és közép-ázsiai korrupcióellenes hálózatok – 2. kiadás

Noha a korrupció romboló hatása a demokratikus intézményekre, illetve a gazdasági és társadalmi fejlődésre régóta kimutatható, a korrupció elleni harc csak nemrégiben került a nemzetközi egyeztetések napirendjére. Az OECD külföldi hivatalos személyek megvesztegetése elleni küzdelemről szóló 1997-es egyezményét több megállapodás is követte az Európa Tanács és az ENSZ égisze alatt. Ezek kötelezik a részes államokat korrupció elleni szervek létrehozására, és követelményeket tartalmaznak e szervek függetlenségét, erőforrásait és hatásköreit illetően. Az ENSZ Korrupcióellenes Egyezménye kétfajta, megelőző illetve végrehajtó típusú specializált szerv létrehozására is kötelezi a részes államokat. Mindkét funkció ellátása összetett feladatokkal jár, melyek feltérképezését és megvalósítását a kiadvány az esettanulmányok feldolgozása alapján bemutatott modellekkel könnyíti meg. A kiadvány az OECD 2008. évi azonos című jelentéséhez képest újonnan megvizsgálja a kérdéses korrupcióellenes intézményeket (a korábban vizsgált országokhoz – Kína, Szingapúr, Lettország, Litvánia, Spanyolország, Románia, Horvátország, Franciaország, Macedónia – csatlakozva a jelen kiadáshoz Szlovénia, Szerbia, Lengyelország, Egyesült Királyság, USA, Indonézia, Botswana és Brazília szolgáltatott adatokat). A 14 esettanulmány bemutatása átfogó képet ad az adott országok korrupcióellenes szerveiről és a kapcsolódó nemzetközi szabályozásról. Az új kiadás felülvizsgálja a kialakuló nemzetközi sztenderdeket és gyakorlatot, illetve leírást ad a korrupcióellenes szervek gyakorlatában felmerült új tapasztalatokról. A kiadvány első része áttekintést ad a korrupcióellenes szervezetekkel kapcsolatos főbb nemzetközi követelményekről (függetlenség, specializáció, források és képzés területén), második része 19 korrupció elleni szerv esettanulmányait bontja ki. Noha számos korrupcióellenes szervezet állítottak fel az elmúlt évtized során, a fejlődő országok példája azt mutatja, hogy önmagában egy ilyen szerv létrehozása még nem oldja meg a korrupcióval kapcsolatos problémákat, a többi köztintzmény szerepe is egyre fontosabb. Ez egybevág a több OECD-tagállam által preferált megoldással, azaz a nemzeti korrupcióellenes specializált szerv rendészeti jellegű, míg a megelőzéssel kapcsolatos feladatot más köztintzmények látják el.

2013. március 14.

Kontakt: [Pálos Gabriella](#)

Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

2013. április 11.

Kontakt: [Tóth Péter](#)Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

Gazdasági globalizáció – eredet és következmények

Kevés olyan heves vitát kiváltó, vagy kevésbé értett téma van, mint a globalizáció. Noha, szélesen értelmezve a jelenség pontosan annyi ideje létezik, mint a nemzetközi kereskedelem. A kiadvány történeti áttekintést ad a gazdasági integráció kulcsmomentumairól, bemutatva hogyan gyorsult fel e folyamat az 1990-es éveket követően. Az elmúlt 20 évben számos, a globalizációhoz köthető kockázatot azonosítottak – például az országok és társadalmi csoportok között is növekvő jövedelmi különbségeket, vagy a fogyasztói társadalom környezetromboló tendenciáit –, de a 2007-08-as válság felszínre hozta a pénzügyi dimenziót is, azaz hogy a gazdaságok túl szoros kapcsolatban állnak a globális szinten összefonódott bankszektorral és pénzügyi piacokkal. Noha a válság hatására átmenetileg visszaeső világkereskedelem miatt már többen a globalizáció végéről beszéltek, az adatok rációlni látszanak erre a várakozásra, és az országok egymásra utaltsága a protekcionista ösztönöket is visszafogta egyelőre. A deglobalizáció főként a fejlődő országok számára volna káros, hisz veszélybe kerülhetne az elmúlt két évtized látványos fejlődése, de vajon a globalizáció kockázatai ma már jobban fenyegetik a fejlett országokat? A fejlődő országok alacsony bérköltségei által támasztott verseny ellenére a legtöbb gazdaság számára több lehetőséget biztosított a folyamat az új piacokra való bekapcsolódás által, ami új munkahelyeket is hozott, ráadásul a nemzetközi munkamegosztás számos termék és szolgáltatás árát mérsékelte jelentősen, hozzájárulva az életszínvonal emelkedéséhez. A fejlett országok számára kihívás, hogy megfelelő képzéssel segítsék a munkavállalókat az új iparágakban történő elhelyezkedésben, és szabályozásuk megfelelő rugalmasságot biztosítson a változó környezethez való alkalmazkodáshoz. Az emberiség ökológiai lábnyomának növekedése inkább a jelen termelési és fogyasztási modelljeinek következménye, semmint közvetlenül a globalizációé, s e modellek átalakítása már megindult, mégha néhány fejlődő országban egyelőre „luxusként” is kezelik a környezetvédelmi szempontokat.

A globalizáció önmagában nem káros és nem is hasznos, megfelelő szabályozási környezet szükséges a kockázatok csökkentéséhez és előnyei kiaknázásához, viszont ma már a gazdasági volatilitás kezelésére is nagyobb figyelmet kell fordítani, mivel az éles váltások hatása gyorsan érezhetővé válik világszerte. Különösen a pénzügyi szektor szabályozása tűnik indokoltnak, de ennek hatékony formáiról még ma is folyik a vita. Az OECD egyik fő feladata, hogy támogassa és teret adjon a nemzetközi együttműködés mechanizmusainak, melyek kulcsszerepet játszanak abban, hogy elkerülhetőek, vagy legalább mérsékelhetőek legyenek a jövő gazdasági válságai.

A globalizáció önmagában nem káros és nem is hasznos, megfelelő szabályozási környezet szükséges a kockázatok csökkentéséhez és előnyei kiaknázásához, viszont ma már a gazdasági volatilitás kezelésére is nagyobb figyelmet kell fordítani, mivel az éles váltások hatása gyorsan érezhetővé válik világszerte. Különösen a pénzügyi szektor szabályozása tűnik indokoltnak, de ennek hatékony formáiról még ma is folyik a vita. Az OECD egyik fő feladata, hogy támogassa és teret adjon a nemzetközi együttműködés mechanizmusainak, melyek kulcsszerepet játszanak abban, hogy elkerülhetőek, vagy legalább mérsékelhetőek legyenek a jövő gazdasági válságai.

2013. február 27.

Kontakt: [Tóth Péter](#)Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

OECD Szuverén hitelfelvételi kilátások 2013

Az OECD évente megjelenő, a tagországok finanszírozási szükségleteiről készített felmérésének eredményein alapuló kötet a szuverén hitelpiac trendjeit és kilátásait mutatja be, elsősorban az államadósságok kezelésével foglalkozó szervezetek szempontjai szerint. Így a kiadvány külön foglalkozik a megújítandó adósságokból, illetve folyó hiányszámokból kalkulált finanszírozási szükséglettel és az ehhez kapcsolódó finanszírozási stratégiával is, ami az igény kielégítésére szolgáló eszközök és csatornák megválasztását jelenti. A kiadvány az elemző részekén túl számos statisztikai adatot tartalmaz. Az adatokból kirajzolódó trendek szerint a szuverén hitelfelvevők továbbra is jelentős kihívásokkal küzdenek az állampapírpiacon, mivel a magas finanszírozási szükségletet számos bizonytalansággal terhelt környezetben kell kielégíteni. A finanszírozási költségek több állam számára emelkedtek, de találkozhatunk negatív hozamkörnyezettel is egy-egy specifikus piacon. Az OECD-országok teljes finanszírozási szükséglete 10 800 milliárd dollárra rúgott 2012-ben és bár már ez is jelentősen több, mint a válság előtt jellemző szint, 2013-ra kissé magasabb, 10 900 milliárdos igényt várnak. Az OECD-övezet eladósodottságának szintje stagnál vagy kissé emelkedik, és számos országban szükséges komoly költségvetési konszolidáció, mert a magas adósságszint érzékenyvé teszi őket a piaci bizalom volatilitására. Az államadósságkezelőknek a befektetői bázis változásával is számolniuk kell, mert – különösen az eurózána perifériaországaiiban – megnövekedett a hazai finanszírozók szerepe. Mindez a finanszírozási folyamatok és csatornák felülvizsgálatát és a befektetőkkel való szoros kapcsolattartás erősítését tette szükségessé. A szuverén kockázatok mérhetősége a válság hatására bizonytalanabbá vált, így a piaci információkat, illetve a minősítő ügynökségek értékeléseit is óvatosabban kell kezelni. Ezért a mostani kiadvány részletesebben is tárgyalja a „biztonságos” szuverén eszközök értékelésének kérdését. A monetáris élénkítés nem hagyományos eszközei is új kihívásokat hoznak az adósságkezelők számára, ez utóbbiaknak tervezési és kommunikációs szempontból is fel kell készülni arra, hogy az élénkítés fokozatos visszavonása megnehezítheti a kötvénykibocsátásokat is.

Az OECD évente megjelenő, a tagországok finanszírozási szükségleteiről készített felmérésének eredményein alapuló kötet a szuverén hitelpiac trendjeit és kilátásait mutatja be, elsősorban az államadósságok kezelésével foglalkozó szervezetek szempontjai szerint. Így a kiadvány külön foglalkozik a megújítandó adósságokból, illetve folyó hiányszámokból kalkulált finanszírozási szükséglettel és az ehhez kapcsolódó finanszírozási stratégiával is, ami az igény kielégítésére szolgáló eszközök és csatornák megválasztását jelenti. A kiadvány az elemző részekén túl számos statisztikai adatot tartalmaz. Az adatokból kirajzolódó trendek szerint a szuverén hitelfelvevők továbbra is jelentős kihívásokkal küzdenek az állampapírpiacon, mivel a magas finanszírozási szükségletet számos bizonytalansággal terhelt környezetben kell kielégíteni. A finanszírozási költségek több állam számára emelkedtek, de találkozhatunk negatív hozamkörnyezettel is egy-egy specifikus piacon. Az OECD-országok teljes finanszírozási szükséglete 10 800 milliárd dollárra rúgott 2012-ben és bár már ez is jelentősen több, mint a válság előtt jellemző szint, 2013-ra kissé magasabb, 10 900 milliárdos igényt várnak. Az OECD-övezet eladósodottságának szintje stagnál vagy kissé emelkedik, és számos országban szükséges komoly költségvetési konszolidáció, mert a magas adósságszint érzékenyvé teszi őket a piaci bizalom volatilitására. Az államadósságkezelőknek a befektetői bázis változásával is számolniuk kell, mert – különösen az eurózána perifériaországaiiban – megnövekedett a hazai finanszírozók szerepe. Mindez a finanszírozási folyamatok és csatornák felülvizsgálatát és a befektetőkkel való szoros kapcsolattartás erősítését tette szükségessé. A szuverén kockázatok mérhetősége a válság hatására bizonytalanabbá vált, így a piaci információkat, illetve a minősítő ügynökségek értékeléseit is óvatosabban kell kezelni. Ezért a mostani kiadvány részletesebben is tárgyalja a „biztonságos” szuverén eszközök értékelésének kérdését. A monetáris élénkítés nem hagyományos eszközei is új kihívásokat hoznak az adósságkezelők számára, ez utóbbiaknak tervezési és kommunikációs szempontból is fel kell készülni arra, hogy az élénkítés fokozatos visszavonása megnehezítheti a kötvénykibocsátásokat is.

Válogatás friss, gazdasági témájú OECD-tanulmányokból

Guillemette, Y. and D. Turner: Szakpolitikai lehetőségek az eurózóna egyensúlytalanságainak kezelésére

A szerzők ökonometriai modellje az eurózónán belüli folyó-fizetési mérleg egyensúlytalanságok (belső és külső versenyképesség, cikluson belüli pozíció, fiskális helyzet, olajár) okait ragadja meg, becslést adva az eurózóna periferiájához tartozó országokban szükséges korrekció mértékére ahhoz, hogy a folyó-fizetési mérleg strukturális egyenlege összhangba kerüljön a fenntartható nettó külső adósságpályával. Noha a magas munkanélküliség és a gazdaság elhúzódó gyengesége is az egyensúlytalanságok mérséklésének irányába hat, e Szenárió társadalmi költségei jelentősek. Így inkább a termelékenységet és a munkaerő-piaci rugalmasságot erősítő strukturális reformok – piaci verseny erősítése, szabályzási terek csökkentése, az adóelkerülés visszaszorítása, a béralku folyamat és az oktatás reformja, illetve aktív munkaerő-piaci eszközök – mellett ambiciózus költségvetési kiigazítás ajánlható, valamint a munkát terhelő adók csökkentése, ami mérsékelné az alkalmazkodási folyamat belső keresletet gyengítő hatását, illetve idejét. Az egyensúlytalanságok csökkentéséhez az erős versenyképességű, illetve jelentős folyó-fizetési mérlegtöbblettel rendelkező országok is hozzájárulhatnak, ha rugalmasabbá tennék termékpiaцаikat, kissé magasabb inflációt is elfogadnának és a kereslet élénkítése érdekében fiskális pozíciójukat is lazítanák némileg. Az elemzés szerint Olaszországban, Spanyolországban és Portugáliában reálisan elérhetőnek tűnik a szükséges korrekció, Görögországban azonban a költség alapú versenyképesség mintegy 60%-os javulására lenne szükség, ami rendkívül agresszív lépésekkel lenne csupán megközelíthető.

2013. március-április

Kontakt: [Tóth Péter](#)

Tanulmányok:

[Guillemette, Turner \(2013\)](#)

[Ahrend, Curto-Grai, Vammalle \(2013\)](#)

[Bravo-Biosca, Criscuolo, Menon \(2013\)](#)

[Hamilton, Liu \(2013\)](#)

Ahrend, R., M. Curto-Grau and C. Vammalle: „Áthárítás?” Kormányzati szintek feszült költségvetési időszakban

A szerzők a központi és alacsonyabb kormányzati szintek közötti feladatmegosztásokat vizsgálták feszült költségvetési időszakokban, azaz, hogy az egyes kormányzati szintek mennyiben járulnak hozzá egymás pénzügyi nehézségeihez. A tanulmány a központi, illetve az az alatti szintek szemszögéből is elemzi azokat a tényezőket, amelyek fenntarthatatlan adósságpályát eredményezhetnek regionális/lokális szinten vagy gyengíthetik a központi kormányzat pénzügyi stabilitását. Megállapításaik szerint a helyi szintek adósságállománya ott emelkedik jelentősen, ahol a helyi kormányzati szint saját finanszírozási képessége gyenge (pl. gyenge adóerő vagy saját bevételek meghatározására szolgáló jogosítványok), illetve erősek a kimentésre vonatkozó várakozások (pl. mert az adott terület országos szinten is jelentős befolyással bír) és a politikai gazdaságtani változók (a különböző szintek irányítása azonos politikai csoport kezében van). Noha a központi kormányzat számos csatornán keresztül gyakorol hatást a helyi szintek finanszírozási helyzetére, a korlátozottan elérhető adatok miatt a szerzők nem látták egyértelműen eldönthetőnek a kérdést, hogy a válság miatt szükségessé vált költségvetési kiigazítás terheinek megosztása mennyire volt egyenletes.

Bravo-Biosca, A., C. Criscuolo and C. Menon: Milyen tényezők alakítják a vállalkozások dinamikáját?

A gazdaságok tartósan és számottevően eltérő dinamizmusának tényét leíró közgazdasági irodalom ellenére a mögöttes okok még kevésbé ismertek. A tíz ország 2002-2005 közötti adatainak végzett elemzésben a szerzők a vállalkozások dinamikájának különbségét és okait vizsgálták, elsősorban a munkaerő-piaci szabályozás, a csődszabályok, a pénzügyi piacok fejlettsége, illetve a K+F-támogatások mentén. Az eredmények szerint a pénzügyi szolgáltatások fejlettsége, a bankverseny és a szerződések erősebb érvényesíthetősége növeli a vállalkozások számának dinamikáját, így az gyorsabban növekszik, illetve csökken a konjunktúra hullámszámaival párhuzamosan. Ezzel szemben a munkaerő-piaci szabályozás ereje (különösen a munkavállalót védő és a kollektív elbocsátási szabályok), illetve a K+F-támogatások nagysága inkább a vállalkozások stabilizálásának (azaz a már piacon lévő cégeknek) kedveznek. A csődszabályzás hatása nem egyértelmű, mivel az egyes szektorok tőkeintenzitásával, illetve külső finanszírozáshoz való hozzáféréseivel összefüggésben erősen változik. A vállalkozások dinamikája azért érdekes, mert a vizsgálatok szerint a magas dinamikában megtestesülő „kreatív pusztítás” összességében inkább kedvező hatású a munkahelyteremtés szempontjából, hiszen a folyamat elősegíti a gyorsan növekvő, illetve fiatal cégek színrelépését, amelyek a tapasztalatok szerint arányuknál nagyobb részben járulnak hozzá a munkahelyek számának emelkedéséhez, mint a stabilabb, érett cégek.

Hamilton, K. and G. Liu: Humán tőke, anyagi vagyon és az immateriális tőke reziduum

Mivel a jövedelem a vagyon hozamaként is felfogható, egy ország teljes vagyona nagyságrendileg éves GDP-jének mintegy 20-szorosa lehet. Ehelyett, a Nemzeti Számlák mérlegében megfigyelt érték jellemzően csupán 2,6-6,6-szorosa a GDP-nek, függően a természeti erőforrások becslésétől, tehát az abban szereplő vagyon nem teljes. A szerzők az egyik hiányzó tételre adnak becslést 13 ország adatai alapján, mely szerint a humán tőke az országok teljes vagyonának 62%-át teszi ki, azaz az anyagi vagyon négyszeresét és a természeti erőforrások tizenötszörösét. A vagyon fennmaradó 25%-a a szerzők szerint a teljes tényezőssé termelékenység „tőke megfelelője” lehet, tehát az olyan tényezők értéke mint az intézményi hatékonyság, társadalmi tőke, stb.

Zöld Növekedés Tudásplatform (GGKP)

2013. április 4-5.

Kontakt: [Obermayer Anita](#)

Információk: OECD.org

Miután harmincnégy ország minisztere 2009 júniusában aláírta a Zöld Növekedési Nyilatkozatot, 2012 januárjában az OECD, az UNEP, a Világbank és a Global Green Growth Institute útjára indította Mexikóvárosban a Zöld Növekedés Tudásplatformot. A GGKP 2. éves konferenciájának fókuszában a zöld növekedési stratégiák magánszektorbeli alkalmazása állt. Az ülés résztvevői azon politikai eszközökről értekeztek, amelyek biztosítják a zöld növekedés gazdasági előnyeinek globális érvényesülését és az országok fejlesztési céljaihoz való hozzájárulását. A konferencia két fő téma köré épült (1) a globális értékláncok zöldítése és (2) a zöld növekedés mérése.

A zöld gazdaság az ENSZ Környezetvédelmi Programjának meghatározása szerint a meg-növekedett emberi jólétből és társadalmi egyenlőségből következik, miközben jelentősen

csökkenti a környezeti kockázatokat és az ökológiai hiányokat. A Világbank jelentése szerint a növekedés zöldítése szükséges, hatékony és nemcsak megengedhető, de elengedhetetlen a fenntartható fejlődéshez, és hozzájárul a jó növekedési politikákhoz. A növekedés zöldítésének ugyanakkor akadályai a politikai passzivitás és a finanszírozási eszközök hiánya. A Világbank szerint nincs egyetlen zöld növekedési modell, a stratégiák a helyi viszonyok és preferenciák tükrében országonként változhatnak, de minden államnak lehetősége van növekedése zöldítésére és inkluzívabbá tételére annak lelassítása nélkül.

A globális értékláncok zöldítésének gyakorlati kihívásai keretében az ülés résztvevői között széles egyetértés alakult ki arról, hogy az értékláncok globalizációja hozzájárul a globális növekedés előnyei, a tudás és a technológia terjesztéséhez. Az értékláncok globalizációjával a vállalatok kihasználják speciális komparatív előnyeiket a fejlődő országokban, alkalmazkodva a változásokhoz. A globális értékláncokat napjainkban jelentősen befolyásolja a zöldebb termékek felé való elmozdulás tendenciája. Ez ugyanakkor számos kérdést is felvet a fejlődő országokban; mivel a globális értékláncok zöldítésére gyakran úgy tekintenek, mint ami kereskedelmi korlátokat szab és származékos költségeket jelent a magánszektor szereplői számára ahelyett, hogy új növekedési lehetőségeket kínálna. A globális értékláncok zöldítése gyakorlati problémáinak megoldása körében elengedhetetlen a köz- és magánszektor, a kormányok és a vállalatok együttműködése. Napjainkban az üzleti szektor globalizálódása következtében számos szennyező tevékenység kikerült a kormányok irányítása alól; a környezeti problémák hatékony kezelése érdekében így a kormányzatoknak együtt kell működniük a vállalati szektorral a természeti erőforrások igazgatása terén. A globális értékláncok zöldítése különleges kihívásokat jelent. Megválaszolásra várnak azok a kérdések, hogy kik az ilyen láncok résztvevői, hogyan működnek együtt, milyen hatást gyakorolnak a környezetre, valamint milyen kezdeményezésekre van szükség kollektív környezeti teljesítményük egyéni versenyképességük fenntartása melletti javításához. Mivel a globális értékláncok elemei egymással komplementáris viszonyban állnak, zöldítésük szisztematikus megközelítést igényel. A kívánatos eredményhez számos környezetvédelmi feladaton át vezet az út, így például kikerülhetetlen a vízkezelés, a légszennyezés leküzdése, a tisztább termelés, az újrahasznosítás és az erőforrások utánpótlásának kérdése.

A zöld növekedés hatékony és eredményes előmozdításához elengedhetetlen egy megfelelő mérési rendszer kidolgozása. Ezért a platform másik kiemelt témája a zöld növekedés mérése volt. A környezeti kihívások és a zöld növekedés előnyeinek mérése mind a vállalatok, mind a kormányok számára kiemelkedő feladatot jelent. A magán- és közszektor közötti információcserén túl szükség van a két ágazat programjainak összehangolására. A nemzetközi szervezetek hatékonyan hozzájárulhatnak e cél megvalósításához a Tudásplatform zöld növekedési kutatási programja által. A zöld növekedés mérésének ezen kívül a Fenntartható Fejlesztési Célok keretei között kell megvalósulnia.

OECD Irányelvek a szubjektív jólét méréséhez

2013. március 20.

Kontakt: [Tóth Péter](#)

Elérhetőség: [OECD iLibrary](#)

A társadalmi haladás mérésének fontos komponense az életminőség értékelése – természetesen sok más gazdasági és szociális mutató mellett. Az OECD most megjelent kiadványa része a Szervezet 2011-ben indított Jobb Életért Kezdeményezésének (OECD Better Life Initiative), ami 11 témakör adatain keresztül igyekezett megragadni a társadalmi fejlődés trendjeit. Az Irányelvek az első kísérletet arra, hogy nemzetközi ajánlásokat nyújtson a szubjektív adatok gyűjtéséhez, publikációjához és elemzéséhez, kitérve arra is, hogy miért érdemes ilyen adatokkal foglalkozni és mi a

szerepe a nemzeti statisztikai hivataloknak a folyamatban, illetve a létező mutatók hasznosabbá tételében. Végül, a kötet néhány kérdőív-prototípust is tartalmaz, melyet a nemzeti és nemzetközi adatgyűjtők felhasználhatnak a szubjektív jólétre irányuló felméréseik során.

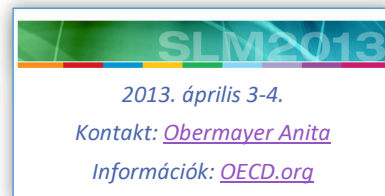
Globális Fejlesztési Fórum

A nemzetközi fejlesztés terén napjainkban a számvetés korát éljük. A 2000-ben elfogadott Millenniumi Fejlesztési Célok területén elért eredmények összegzése után 2015-től új politikák, prioritások és célkitűzések várnak megvalósításra. Amint azt a 2013. április 4-én megrendezett Globális Fejlesztési Fórum résztvevői megállapították, a gyermekhalandóság, a mélyszegénység, az élelmezésbiztonság és az iskoláztatás terén az elmúlt évtizedekben elért javulás ellenére még hosszú út áll a nemzetközi közösség előtt. Ezért elengedhetetlen, hogy a 2015 utáni időszakra globális, holisztikus, mérhető és jelentős program készüljön. Globális, mivel az Észak és Dél közötti fejlett-fejletlen elhatárolás már nem tükrözi hűen a növekvő interdependenciákat. Holisztikus, mivel figyelmet kell szentelni mind a fenntartható fejlesztési célokra, mind a szegénység visszaszorítására és a társadalmi jólét növelésére. Mérhető és jelentős annak érdekében, hogy átláthatóan, elszámoltathatóan munkálkodhassunk az emberek életének javításán. A kérdés középpontjában a szegénység problematikája áll, amelyet három nézőpontból vitattak meg a Fórum résztvevői. A jövőben megváltozik a szegénység kezelésének kontextusa. A bizonytalanabb gazdasági klíma miatt már nem elég az egyszerű gazdasági növekedés: munkahelyeket teremtő, növekedést ösztönző növekedésre van szükség. A 2015 utáni cselekvésnek tehát nemzeti és globális keretekben kell megvalósulnia az egyenlőtlenségek kezelése, a konstruktív globális kapcsolatok kiépítése és a környezeti szempontokat figyelembe vevő társadalmi fejlődés érdekében. A szegénység csökkentésén túl elengedhetetlen a társadalmi kohézió megteremtése a fejlődő országokban. Ennek érdekében az OECD 2012. évi Globális Fejlesztési Perspektívái olyan társadalmak kialakítását tűzik ki célul, amelyek „polgáraik jóléte érdekében munkálkodnak, küzdenek a marginalizáció ellen, elősegítik a közhatalom iránti bizalmat és lehetőséget nyújtanak a társadalmi felemelkedésre”. Ugyanakkor szem előtt kell tartanunk, hogy az emberi jólét kérdése univerzális, holisztikus megközelítést igényel, minthogy szoros összefüggésben áll a gazdasági és társadalmi fejlődéssel, a kormányzati rendszerrel, a nők és gyermekek helyzetével, a természeti erőforrások fenntartható kezelésével, valamint a globális politikai környezettel. A Fórum fő üzenete, hogy a 2015 utáni világ megtervezésekor az inkluzív, zöld és fenntartható fejlődést kell a középpontba állítani.

Fejlesztéstámogatási Bizottság magas-szintű ülése

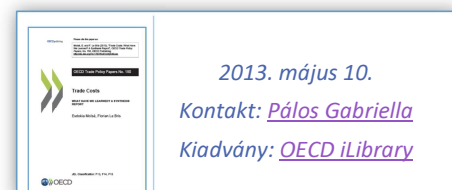
A Fejlesztéstámogatási Bizottság 2013. április 3-4-én megrendezett magas-szintű ülésének résztvevői a fejlesztésfinanszírozás, a fejlesztési együttműködés területén megvalósuló hatékony globális partnerség, az illegális pénzmozgások illetve a fejlődő országok zöld növekedésének kérdését vitatták meg.

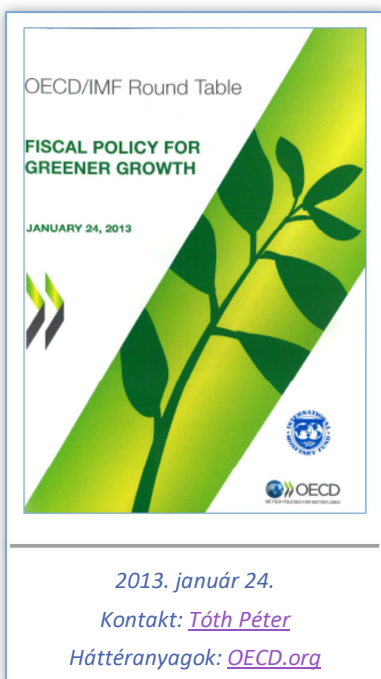
A hivatalos fejlesztési segélyek volumenének csökkenése nem teljesen váratlan jelenség, az igazán aggasztó azonban az Afrikába és a legkevésbé fejlett országokba irányuló segélyek összegének jelentős visszaesése, amely a jelenlegi becslések szerint a jövőben is folytatódik. A résztvevők között egyetértés alakult ki azzal kapcsolatban, hogy a továbbiakban a donorkok erőfeszítésein túl a helyszínen elért eredményekre kell koncentrálni. A probléma szerves részét képezi az illegális pénzmozgások kérdése, amelyek összege jelentősen meghaladja a segélyek volumenét, rendkívüli mértékben hátráltatva ezáltal a fejlesztési célok megvalósulását. Az OECD tevékenységének középpontjában álló, a fejlődő országokban megvalósuló zöld növekedés fontosságát egyre több helyi politikai vezető is felismeri. A jövőben ezért kiemelkedő feladatot jelent a Szervezet számára a fejlődő országok zöld növekedés iránti elkötelezettségének támogatása. Az ülés zárásaként a résztvevők szélesebb kontextusban is megfogalmazták a fejlődő országokkal való közvetlen együttműködés fontosságát.

Kereskedelmi költségek: Tanulságok

A kereskedelem költségeinek felmérése érdekében az OECD Kereskedelmi Bizottsága számos területen vizsgálta a nemzetközi kereskedelmi láncban jelentkező költségtényezőket. Jelen tanulmány ezen elemzéseket összefoglalva megvilágítja a nemzetközi kereskedelmi lánc egyes szakaszain felmerülő költségelemek közötti összefüggéseket, bemutatja a kereskedelmi korlátok, illetve az ezek felszámolásához szükséges reformok költségeit. A tanulmány célja, hogy segítséget nyújtson a döntéshozók számára országuk sajátosságainak figyelembevételével a legkifizetődőbb reformok azonosításához.

OECD-IMF kerekasztal: „Költségvetéspolitikai és Zöld Növekedés”

Az OECD és az IMF közös, január végén megtartott konferenciáján az előadók, illetve a hozzászóló delegáltak áttekintették a környezetvédelmi célú adóeszközök szerepét abban, hogy költséghatékonyan lehessen kezelni az egyre súlyosbodó környezeti kihívásokat. A részt vevő környezetvédelmi, energetikai, adópolitikai és költségvetési szakértők számos szempont szerint járták körül a kérdéskört: (1) a környezeti kihívások mértéke és a cselekvés elmulasztásának ára; (2) a fiskális eszközök összevetése más emissziómérséklő megoldásokkal; (3) környezetvédelmi adók és árjelzők ma; (4) környezeti károk árazása és ezek újraelosztási hatása; (5) a nemzetközi kereskedelemről származó emisszió árazása.

A környezeti kihívások mértékéről szóló részből kiemelendő, hogy az OECD Környezeti Kilátások 2050-ig című kiadványában bemutatott előrejelzés szerint 40 év múlva a jelenlegihez képest négyszeresére duzzadó világ gazdaság energiaigénye 80%-kal lesz magasabb, a világ népességének mintegy 70%-a városokban él majd, tovább súlyosbítva a levegőszennyezés, közlekedés és hulladékgazdálkodás kihívásait. Az OECD szerint a környezetkárosodásnak elérhetjük azt a pontját, ahonnan a változások már nem visszafordíthatók, így a cselekvés nemcsak környezeti, hanem gazdasági kérdés is. A tétlenség potenciális költsége egyes becslések szerint akár az egy főre jutó átlagos világfogyasztás 14%-a is lehet. Ezek kezeléséhez a szennyezést a zöldebb alternatíváknál drágábbá kell tenni, be kell árazni a természeti erőforrásokat, fel kell számolni a környezetre káros támogatásokat, hatékony szabályozásokat és standardokat kell alkotni és ösztönözni kell a zöld innovációt. Az elhangzott vélemények szerint ez utóbbi azért is fontos, mert egyelőre kevés „szennyező”

technológiának van megfelelő „tisztá” helyettesítője. Komoly probléma, hogy politikai gazdaságtani szempontok miatt az országok többsége inkább a „zöld” megoldások pénzügyi támogatását választja a széndioxidkibocsátás, vagy más szennyezések költségeinek „beárazása” és megfizettetése helyett. Ám ez a magatartás vezet a zöld paradoxonhoz: a megújuló energiaforrások támogatása az olajkitermelés gyorsítását eredményezte – mert a tulajdonosok tartanak annak leértékelődésétől –, ami így közvetve erősítette a széndioxid-kibocsátást és a globális felmelegedést. A válság kapcsán felerősödött költségvetési feszültségek megoldásában is segíthet a támogatások mérséklése és a szennyezők terhelése. A szennyezés adóztatása gyakran nagyon stabil költségvetési bevételforrást jelent, mivel az adott technológiáknak sokszor nincs megfelelő alternatívája. Noha ez újraelosztási szempontból kedvezőtlen, minthogy az ilyen adóterhek beépülnek az árakba, a szegényebb rétegeket arányosan jobban terhelve, de ez mérsékelhető lehet a jövedelemadózásba beépített célzott kedvezményekkel.

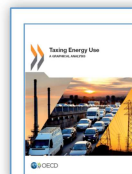
A fosszilis energiahordozók becsült költségvetési és adótámogatásainak OECD gyűjteménye - 2013

A klímaváltozás és a gazdasági válság kettős kihívása miatt számos országban és nemzetközi szinten is keresik azokat a megoldásokat, amelyek mentén nemcsak hatáson, de költséghatékony és a legkevesebb növekedési áldozatot okozó módon csökkenthető az üvegházhatású gázok kibocsátása.

Mindemellett figyelembe kell venni a költségvetések szűkös helyzetét és azt is, hogy a változások munkaerőpiacra gyakorolt hatásai is kezelhetők, illetve ha lehet, pozitívak legyenek. A fosszilis energiahordozók felhasználását számos nyílt és rejtett csatornán keresztül támogatják világszerte, azonban éppen ezen támogatások csökkentése lehet az egyik legjelentősebb lépés a fenti célrendszer elérése felé, minthogy egyszerre szolgálhatja a környezeti és költségvetési célok is, ahogy az az OECD 2009-es Zöld Növekedési Nyilatkozatában is szerepel, valamint a G20 vezetők pittsburgh-i találkozóján is elhangzott. Ehhez ugyanakkor először fel kell mérni a támogatások mértékét és szerkezetét. Az OECD által 2010 óta készített, 34 ország több mint 500 támogatási formáját bemutató gyűjtemény éppen ezt a célt szolgálja. A gyűjtemény nem elemzi vagy értékeli ezeket a támogatásokat, de szándékosan a támogatások széles körét lefedni képes módszertana miatt jó kiegészítője az IEA és más szervezetek által készített vizsgálatoknak, hiszen az IEA „árrés”-módszere nem képes megragadni például a termelőknek vagy fogyasztóknak adókedvezmény formájában nyújtott támogatásokat, amelyek pedig jelentős tényezők a fejlődő és a fejlett országokban egyaránt.

Az energiahasználat adóztatása – grafikus elemzés

Az energiahasználat termelési tényezőként a modern gazdaságok egyik sarokköve és jelentős komponense a fogyasztói kiadásoknak. Ugyanakkor – különösen a fosszilis energiahordozók felhasználása – súlyos környezeti problémákat szül, melyek mérsékeléséhez fontos segítséget adhat azok adóztatása az externális költségek megjelenítésén keresztül. Az OECD januárban megjelent kiadványa összehasonlító elemzést kínál a tagországok energiafelhasználással kapcsolatos adóztatásának effektív mértékéről és szerkezetéről is, ráadásul nemcsak az energiatartalomhoz viszonyítva, hanem a széndioxid-kibocsátáshoz mérve is. A módszertani kérdéseket és általános trendeket leíró elemző részt követően a kötet valamennyi tagországról részletes adatokat közöl. Az adóztatási profilok grafikus illusztrációja egyszerre képes megjeleníteni az egyes országok energiafelhasználási szerkezetének különbségeit és a különböző energiahordozókra és szektorokra nehezedő adóterhek különbségeit, kitérve az esetleges kedvezményekre is, azaz az ún. adókiadások (elmaradt bevételek) figyelembe vételére is alkalmas. Ez utóbbi tényező miatt a kötet fontos információkkal egészíti ki az OECD fosszilis energiahordozók becsült költségvetési támogatásának gyűjteményében foglalt információkat. Az egyes országok adatai markáns különbségeket mutatnak mind a felhasználás, mind az adóztatás szerkezetében. Az adóztatott termékek köre, az adó alapja és mértéke és a kapcsolódó kedvezmények is jelentősen eltérnek. A 2012. áprilisi adatok szerint az energiafelhasználás adóterhei a Mexikóban mért 0,18 EUR/GJ-tól a luxemburgi 6,58 EUR/GJ-ig terjed (a súlyozatlan átlag 3,28, a súlyozott pedig 1,77 EUR/GJ). Széndioxid-kibocsátásra vetítve a skála a mexikói 2,8 EUR/tonnától a svájci 107,28 EUR/tonnáig terjed (52,04-es súlyozatlan és 27,12-es súlyozott átlaggal). Általában elmondható, hogy az európai országok erősebben és szélesebb körben adóztatják az energiafelhasználást és több európai országban expliciten adóztatják a széndioxid-kibocsátást is. A tanulmányban vizsgált három fő felhasználási cél (közlekedés, fűtés-feldolgozás és elektromosáram-termelés) közül a közlekedési használatot adóztatja valamennyi ország a legerősebben, részben az általános útdíjakat helyettesítendő megoldásként. Az ipari fűtési, illetve áramtermelési célú felhasználást több ország kedvezményekkel támogatja, míg mások inkább a lakossági felhasználást adóztatják kevésbé. Mindkét megoldás rontja az árak jelzőszerepét és így károsnak tekinthető környezetvédelmi szempontból. A kívánt versenyképességi, illetve szociális célokat más eszközökkel is el lehetne érni. Az elemzés ugyanakkor más inkonzisztenciát is feltárt: (1) a gázolaj adóterhe jellemzően kisebb a benzinénél, (2) az olajtermékek adóterhe magasabb, mint más fosszilis forrásoké (szén, földgáz), (3) a fűtési célú szénfelhasználás jelentősen szennyező mivolta ellenére általában adómentes, (4) az agrárszektor energiahordozó-használata gyakran adómentes, ami túlfogyasztáshoz vezethet a szektorban, (5) a villamos áram adóztatása legtöbbször nem tükrözi az előállításához felhasznált primer energiaforrások különbözőségét szennyezési szempontból. Az elemzés alapján úgy tűnik, hogy sok ország nem él a széndioxid-kibocsátás csökkentésének legköltséghatékonyabb eszközeivel és érdemes lenne felülvizsgálni, hogy jelenlegi adóztatási profiljuk megfelelően szolgálja-e környezeti, társadalmi és gazdasági céljaikat.

2013. január 28.

Kontakt: [Tóth Péter](#)Kiadvány: [OECD iLibrary](#)

Az értékláncok zöldítése

M. Glachant, a Zöld Növekedés Füzetek sorában megjelent tanulmánya azt dolgozza fel, hogy a fejlődő országok – elsősorban a feltörekvő gazdaságok – miként állnak az innovációhoz és a zöld technológia átvételéhez, illetve hogy milyen szinten lehetne növelni részvételüket a tudás, technológia és készségek globalizációjában. A gazdasági globalizáció nem jár együtt az innováció nemzetköziesedésével, a feltörekvő országok szerepe az új technológiák fejlesztésében korlátozott, ezért a kormányoknak kell szigorúbb szabályokat (szennyezési adók, kibocsátási sztenderdek) bevezetni, amelyek túllépnek a külföldi technológiák egyszerű átvételén.

2013. május 6.

Kontakt: [Borza Emese](#)Kiadvány: [OECD iLibrary](#)

A magánszektor kezdeményezése a zöld növekedés mérésére

A Zöld Növekedés Füzetek sorozatban jelent meg Dr. N. Kamp-Roelands tanulmánya a zöld növekedés magánszektorbeli méréséről. A környezeti és társadalmi kockázatok enyhítése nemcsak a kormányzatok, hanem a vállalkozások érdeke és feladata is, melynek öröndetes terjedése egyre érezhetőbb. Az áttekintés összegzi a zöld növekedéssel kapcsolatos üzleti jelentéseket, a zöld tevékenységeket bemutató üzleti beszámolókat, elemzi a használt útmutatókat és azonosítja a felmerülő akadályokat. A magánszektoron belül elsősorban a pénzügyi és energiaszolgáltatók, valamint az építőipari cégek szolgálnak rendszeresen ilyen típusú információkkal üzleti beszámolóikban. A kormányzatok feladata az ilyen típusú gondolkodásmód ösztönzése, támogatása.

2013. április 11.

Kontakt: [Borza Emese](#)Kiadvány: [OECD iLibrary](#)

2013. április 23-24.
Kontakt: [Obermayer Anita](#)
Információk: [OECD.org](#)

CleanGovBiz Integritás Fórum

A gazdasági válság miatti kényszerű költségvetési megszorítások keretei között a kormányok számára megengedhetetlen az elérhető források korrupcióra visszavezethető pazarlása. Az integritás előmozdítása érdekében a nemzetközi összefogás megerősítése szükséges, amely a 2013. április 23-24-én megrendezett Fórum üzenete szerint nemcsak morális kötelezettségünk, hanem gazdasági és politikai szükség-

ségszerűség is a kormányok iránt világszerte megrendült bizalom újjáépítése érdekében. A korrupció napjainkban mind a fejlődő, mind a fejlett országok számára a fenntartható gazdasági, politikai és társadalmi fejlődés egyik legfőbb akadálya. A vesztegetés, a sikkasztás és a nepotizmus gyakorlata rendkívüli költségekkel jár és aláássa az átlátható kormányzást. A korrupció elleni küzdelemben való eredmények eléréséhez széleskörű és összehangolt megközelítés szükséges. Az OECD által elindított CleanGovBiz Kezdeményezés kidolgozta az Integritási Eszköztárat, amely egyetlen keretben foglalja össze a korrupció elleni harc és az integritás építésének mechanizmusait. A CleanGovBiz támogatást nyújt a kormányoknak a korrupció elleni harc területén a civil társadalommal és a magánszektorral összefogásban. A 2013. évi Integritás Fórum első ülésnapjának résztvevői a média, a civil társadalom és az igazságszolgáltatási rendszer korrupció elleni küzdelemben betöltött szerepét vitatták meg.

A média meghatározó szerepet játszik a közvélemény formálásában, az integritás elősegítésében és a korrupcióról való tudósításban. A civil társadalom közérdekű információkhoz való hozzájutásában tehát kiemelkedő a tömegtájékoztatási eszközök szerepe, ugyanakkor a média és a társadalom függetlensége gyakran még a korrupció elleni harc iránt elkötelezett kormányoknak sem mindig érdeke. Az igazságszolgáltatás és a korrupció kapcsolatának tárgyalásakor a Fórum résztvevői kiemelten hangsúlyozták a függetlenség és az elszámoltathatóság követelményét, valamint a bírák felvilágosításának szükségességét. A jogi kereteknek ugyanakkor alkalmazkodniuk kell a bűnözés új, 21. századi formáihoz. A Fórum korrupció elleni harc terén megfogalmazott üzenete szerint a küzdelemnek nemzeti szinten, a nemzeti kormányok erős elköteleződése mellett kell zajlania, amelyhez a nemzetközi intézmények nyújthatnak segítséget.

A Fórum második ülésnapjának témája az integritás növelése terén kialakult legjobb gyakorlatok cseréje, illetve az OECD és a CleanGovBiz fő partnerei aktuális projektjeinek megvitatása volt. Kiemelt témaként szerepelt az OECD adózási és más gazdasági bűncselekmények, valamint az adóelkerülés elleni erőfeszítéseinek kérdése. Az adózási bűncselekmények, a pénzmosás és a korrupció az államok stratégiai, politikai és gazdasági érdekeit is veszélyezteti. Az ilyen gyakorlatok elleni küzdelem terén való szorosabb együttműködés érdekében jött létre az Oslo párbeszéd 2011 márciusában. A dialógus három fő pillére épül (1) hatékony együttműködés az adó- és szabályozó ügynökségek között (2) nemzetközi együttműködés az információk terjesztésében (3) stratégiai és gyakorlati nyomozati technikák. A jövőbeni közös munka érdekében felhívták a Fórumon jelenlévők figyelmét a 2013 novemberében megrendezendő harmadik nemzetközi „Adóelkerülés és bűnmegelőzési” konferencián való részvételle.

Tudástár

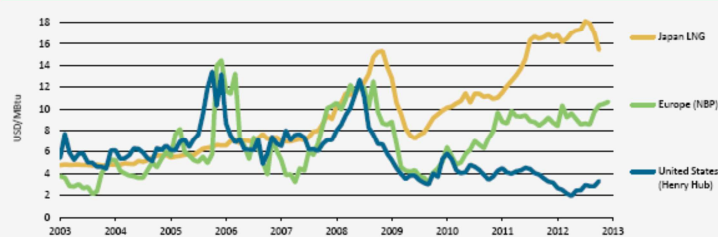
Kontakt: [Várkonyi Gergely](#)
Információk: [IEA.org](#)

A gázenergia-piac nem globális

A palagáz-boom jelenleg olcsó villamosenergia generálást tesz lehetővé Amerikában, ugyanakkor a regionális árszintek vizsgálata azt mutatja, hogy a gázárak alakulása Európában és Japánban egyáltalán nem követte ezt a trendet. Japán esetében a Fukushima katasztrófa utáni nukle-

árison kívüli forrásigény kialakulása jelentősen növelte az árakat. A szigetország nukleáris termelésének visszatérése a következő években várhatóan csökkenést hoz majd a gázárban is. Európában a gázár növekedés (mely főleg az olajindexálásnak köszönhető) további csökkenő földgáz felhasználáshoz vezethet. Az IEA meglátása szerint ez a csökkenés akár a 13%-ot is meghaladhatja a következő négy évben.

Figure 1.19 Natural gas spot prices

Note: NBP = National Balancing Point (United Kingdom), representative of European gas prices.
Sources: Henry Hub: IntercontinentalExchange; NBP: GasTerra; Japan LNG: Japan Customs.

Forrás: Tiszta Energia Fejlesztés Figyelő 2013, 42. oldal